

АНАЛІЗ АСОРТИМЕНТУ ТА ЕКОНОМІЧНОЇ ДОСТУПНОСТІ АНТИБІОТИКІВ ГРУПИ МАКРОЛІДІВ В УКРАЇНІ

Бездітко Н.В., Лиходій Я.П.

Національний фармацевтичний університет, м. Харків, Україна

feknfau@ukr.net

Вступ. Макроліди – це антибіотики, в основі хімічної будови яких лежить макроциклічне лактонне кільце. Препарати цієї групи чинять бактеріостатичну дію, що обумовлена їх здатністю гальмувати синтез білків у мікробних клітинах за рахунок зв'язування з каталітичним пептидилтрансферазним центром рибосом. Такий механізм дії дозволяє макролідам впливати на достатньо широкий спектр мікроорганізмів, в тому числі, на атипіві збудники. Суттєвою перевагою макролідів над іншими групами антибіотиків є їх здатність чинити імуномодулюючу, антиоксидантну та помірну протизапальну дію. Мультиmodalний вплив макролідів на процес бактеріального запалення, їх доведена висока ефективність при широкому колі захворювань ЛОР-органів, бронхолегеневої системи, можливість зручного перорального застосування, низька токсичність препаратів цієї групи зробили їх улюбленими антибіотиками для амбулаторного використання. На даний час макроліди входять до стандартів лікування інфекцій дихальних шляхів, починаючи від синуситів, тонзилітів і закінчуючи загостренням хронічного обструктивного захворювання легень та пневмонією, широко використовуються для лікування хелікобактерної інфекції, захворювань сечостатевої системи.

Можливість використання будь-якої групи лікарських препаратів широкими верствами населення залежить від їх наявності на фармацевтичному ринку в достатньому асортименті та від їх економічної доступності.

Мета роботи – аналіз асортименту та економічної доступності антибіотиків групи макролідів в Україні протягом 2014-2017 рр.

Методики дослідження. Аналіз асортименту антибіотиків-макролідів проводили за даними системи дослідження ринку «Pharmexplorer» компанії

«Моріон» (за станом на грудень 2014, 2015, 2016 та 2017 рр.). Ціна препаратів відповідно до кожного окремого ТН та упакування визначалася згідно з чинним на відповідний період часу реєстром задекларованих цін. З метою оцінки економічної доступності макролітів розраховували коефіцієнт адекватності платоспроможності (Ca.s.) населення за формулою: $Ca.s. = \frac{P}{Wa/w} \times 100\%$, де P – вартість місячного курсу лікування певним препаратом, а Wa/w – середня місячна зарплатня за даними Державної служби статистики України на відповідний термін часу. В залежності від значення Ca.s. всі препарати поділялися на високо доступні (Ca.s. менше 5%), середньо доступні (Ca.s. в межах 5-15%) і малодоступні (Ca.s. більше 15%).

Результати дослідження. Протягом досліджуваного періоду асортимент антибіотиків макролідів за МНН був стабільним та складав 7 МНН. В той же час, кількість ТН препаратів цієї групи з 2014 до 2018 р. дещо скоротилась. Так, в 2014 р на ринку було 156 ТН макролідів: 86 препаратів азитроміцину, 49 ТН кларитроміцину, 7 ТН еритроміцину, по 5 ТН рокситроміцину, мідекаміцину та спіроміцину та 2 джозаміцину. Частка вітчизняних препаратів складала 31%. До 2018 р. кількість ТН препаратів цієї групи дещо скоротилась та склала 120 ТН. Найбільше скоротилося кількість ТН азитроміцину (на 18 ТН) та кларитроміцину (на 17 ТН), але ці препарати zostалися фаворитами ринку. Частка вітчизняних препаратів осталась незмінною – 31,6 %.

За показником соціально-економічної доступності більшість (83% ТН) макролідів були високодоступними. Середньо доступними були 9 ТН кларитроміцину та по 2 ТН азитроміцину, спіраміцину та джозаміцину. До малодоступних належало 5 ТН кларитроміцину, що складає всього 4% від асортименту, наявного на ринку.

Висновок. Протягом 2014-2018 рр. асортимент антибіотиків-макролідів був достатнім та мав тенденцію до зменшення. Частка ЛП вітчизняного виробництва не перевищувала 32%. Абсолютна більшість антибіотиків цієї групи належить до високодоступних (83%) та середньодоступних (13%), що створює благоприємні умови для їх використання широкими верствами населення.